1893/128. m.

Debreczen, 1893. XX. évfolyam 123. sz. Szombat, május 27.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Széchényi-utcza 1762. sz.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utcza 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámitás mellett vétetnek fel.

DEBRECZENI KÖNYVTÁR

A szegényügy rendezése.

— Bizottsági javaslat. —

Debreczen, május hó 27.

Mélyre ható szocziális reform előmunkálata fekszik előttünk. A szegényügy rendezését a kiküldött bizottság annyira előkészitette az alább ösmertetett nagyszabásu javaslatban, hogy csak a közgyülés szankcziója kell hozzá és a jövő év elejére megoldva lesz a mindig nehéznek látszott kérdés, amely 1856. óta többször foglalkoztatta már a hatóságot és a közvéleményt.

A bizottság szerencsésen megtalálta a módot, melylyel a közönség terhes nyügét képező utczai koldulás megszüntethető és a közsegélyre szoruló szegények és nyomorultak ellátása biztositható. A bizottság egy mindig bővithető községi dolog- és szegényház tervét és szervezetét készitette el és városi segélylyel jövőre is fentartandónak véleményezi a felekezeti szegény menházakat.

Háromszáznál több szegényt fogadhatnak ezek be. Az olyan szegények, akik körülményeiknél, vagy más oknál fogva a szegényházakba föl nem vehetők, vagy nincs szükségük a fölvételre, — de a közsegélyt nem nélkülözhetik, — a várostól pénzsegedelemben részesülnek.

A községi szegényház fentartási költségei fedezésére a „szegényadó“, vagy „alamizsna váltság“ behozatalát javasolja a bizottság. — A leghelyesebb módozat arra nézve, hogy a társadalom a maga szegényeit, épen azokat, akik közsegélyre tényleg rászorultak, — sikeresen gyámolitsa. Igazságos és méltányos arány szerint járulhat igy mindenki vagyonához mérten hozzá, ahoz a teherhez, amelyet a szegények segedelmezése erkölcsileg ró a társadalomra.

E javaslatnak csak támogatói lehetnek és nem ellenzői. Örvendenünk kell, hogy valahára rendezhetjük a szegényügyet olyan módon, amely méltán mintául fog szolgálhatni más városoknak.

Itt közöljük a javaslat általános részét:

Tekintetes bizottság!

A mult 1892. év szeptember hónap 24-ik napján megtartott ülésből azon, városunk beléletére nagy fontossággal biró feladattal lettünk megbizva, hogy a nálunk már oly rég vajudó szegény ügy, szorosabban a koldulás eltörlésére vonatkozólag, egy concrét javaslatot, tervet dolgozzunk ki.

Rég belátta azt Debreczen szab. kir. város minden igazi emberbaráti szeretettől áthatott polgára, meggyőződött arról e nemes város törvényhatósági bizottsága, tanácsa, hogy azon viszonyok, melyek a szegényügy terén nálunk mind a mai napig fennállanak, — tarthatatlanok. — Nem egyeztethetők azok össze városunk a magyar alföld e legmagyarabb városának jó hirnevével, minden téren örvendetesen tapasztalt fejlődésével, mindnyájunk által oly előszeretettel emlegetett méltóságával.

Korunk jelszava a „haladás“ a „humanitás.“ E két legfőbb mozgató erő az, mely ugy egyesek magán és köztestületeket, valamint magát az államot is, minden nemü tevékenységében intézményeiben irányitják, vezérlik.

Emez uralkodó eszmének hódolva, szeretett városunk s ennek lakossága is, — nép nevelés előmozditása, közegészség, köztisztaság emelése, a honvédelem és igazságszolgáltatás terén, valamint culturális czélokra, a magyar fajt jellemző bőkezüséggel, oly nagymérvü áldozatokat hozott s a fejlödöttségnek olyan fokára emelkedett, hogy büszkén sorozhatjuk édes hazánk legelső városai közzé.

Azonban a mig minden tekintetben igyekezett e város közönsége — a kor előre haladásával mind nagyobb mértékben fellépő követelményekkel szemben — hazafiui és polgári kötelességének eleget tenni: elhalogatta gyökeresen megoldani szegényeinek, koldusainak ügyét és még ma is — bizonyára nem nagy dicsekedésünkre — házról-házra, ajtóról-ajtóra járnak ama rongyokba burkolt szerencsétlenek, kik teljes meztelenségében tárják elénk a nyomort, az inséget.

Városunk szingazdag képéről eme sötét alakokat törölni, a közmegbotránkozást keltő, a társadalmi rendet, közbiztonságot zavaró, veszélyeztető koldulást megszüntetni, ez ama nehéz, de szép és nemes feladat, melynek megoldása immár elodázhatatlan.

Mi a tekintetes bizottság által mult 1892. év szeptember hó 24-ik napján tartott ülésében egyhangulag elfogadott azon elvi álláspontra helyezkedve, hogy a koldulás eltörlése csakis egy községi szegény menedék és dologháznak felállitásával oldható meg legsikeresebben: dolgoztuk ki javaslatunkat s tervünket, — melyeket az alábbiakban van szerencsénk tiszte ettel előterjeszteni.

A felállitandó szegény és dologház helyéül a város délnyugoti oldalán, a hatvan-utczai részen fekvő, ugynevezett „Nyuzó laktanya“ telepét hozzuk javaslatba, a mely telep a mellette levő s a város tulajdonát képező telekkel együtt több hold területen fekszik.

Javaslatunk indokulásául szabad legyen felhoznunk:

1. hogy az ezen telepen levő s eddigelé leginkább katonai szükség-laktanyául szolgáló épületek, aránylag kevés költséggel alakithatók s bővithetők át, az intézet czéljaira;

2. hogy szabad téren feküdvén, friss és

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

JÓZSEF FŐHERCZEG.

Ős Debreczennek holnap ismét
Fejedelmi vendége van . . .
József főherczeg jő s tulárad
Atyai szive boldogan.

Mindenfelől hall lelkes „Éljen“-t,
Lát örvendő, vig arczokat . . .
S ő mikéntha szólna: „Elhozám és
Megosztom boldogságomat!“

A Hortobágynak délibábja
Felölti fényét, bíborát . . .
S láttára szólsz te: „Boldogságuk
Ne légyen csalfa délibáb!“

S te ki osztoztál bánatinkban,
A magyar érzi örömed,
Imája leng fölötted, ott leng
Az ifju mátkapár felett.

Szeressék árva nemzetünket,
Balsorsban el ne hagyjanak,
Tőled tanúljanak, te l e g h ű b b:
L e g n é p s z e r ü b b, l e g m a g y a r a b b!

József főherczeg tréfái.

(Thewrewk István most megjelent könyvéből.)

József főherczeg és Andrássy Gyula gróf.

A magyar főherczeg nagyon szerette a halhatatlan emlékü Andrássy Gyula Grófot. Már ifjuságában baráti rokonszenvvel viseltetett iránta és ez a rokonszenv az évek növekedésével nem fogyott, sőt gyarapodott. Gróf Andrássy Gyula különben is kedveltje volt az egész uralkodóháznak, a minthogy megkedvelte mindenki, a ki vele, a lángeszü államférfiuval és szinte páratlanul kedves modoru gavallérral érintkezett. És a milyen nagy volt egymáshoz való ragaszkodásuk, épen olyan nagy és maradandó az az emlék, a mely e barátságot a legszebben hirdeti: a m a g y a r k i r á l y i h o n v é d s é g. Mert övék a legnagyobb érdem, hogy a honvédség megalakult.

— Nagyon jó és régi barátom volt — mondta nekem egy izben József főherczeg. Együtt csináltuk meg a honvédséget. Fiumében voltam mikor Andrássy Voloscában utolsó napjait élte Szerettem volna őt még egyszer látni, utoljára De nem teljesülhetett vágyam; Andrássy ugy kivánta, hogy családja tagjain kivül senkit se bocsássanak hozzá.

A visszaemlékezés e boruját derü váltja föl. József főherczeg mo olyog.

— Nem sokkal a honvédség megalakulása után — folytatja a beszédet — nagy vadászatot rendeztem, a melyen Andrássy is részt vett. Volt köztünk egy főur, a ki nem valami ügyesen lőtt, s ezen a vadászaton a vad helyett engem talált el. Szerencsémre csak nehány serét horzsolt. Vendégeim nagyon megijedtek, de én csakhamar megnyugtattam őket, hogy nem történt semmi bajom. S ekkor . . . gróf Andrássy Gyula elém áll, meghajtja magát és igy szól:

— Fenséges uram! Fenséged az e l s ő s e b e s ü l t h o n v é d!

József főherczeg a czenzuráról.

József főherczeg nagyon kedveli az öreg Ormós Péter királyi tanácsost. Ormos, ki jelenleg Aradon lakik, mindig meghivott vendég, valahányszor csak Kis-Jenőn tartózkodik a magyar főherczeg. A fenség kitüntető kegye folytán én is környezetében lehettem s a társaság tagjai közül többen adomázás, tréfázás közben, mikor az élczelődés nyilai Péter bácsit érintették, persze csupa rokonszenvvel, gyöngédséggel informáltak, hogy ezt megezt irjam ki a lapokba Ormós Péterről. És maga József főherczeg is biztatott nevetve:

— Igen, igen. Irja meg ezt Péter bácsiról.

Mai számunk 12 oldalra terjed.

tiszta levegőjénél fogva az egészségügyi kívánalmaknak leginkább megfelel;

3 hogy a felveendő intézeti tagok dolgoztatására, kerti munkáltatására elegendő tér kinálkozik:

4 hogy a város belterületén kivül esvén, az ott esetleg ki s bejáró szegények, nyomorékok, a nagy közönség előtt megbotránkozást nem keltenek s viszont, az intézeti tagok, a külvilág zajától nem háborgatva, megkivántató csendet és nyugalmat élvezik;

5. s végre, hogy a jövőben esetleg ezen községi szegény menedék- és dologházba beolvasztandó, vagy az a mellett elhelyezendő telekezeti szegényházak felállításához s igy az intézet bizonyára bekövetkezendő kibővitéséhez, mindig elegendő helyet és tért fognak találni.

Az intézet czélja, mint azt különben czime is jelezni akarja, betegség, öregség folytán munkaképtelenekké, a sors csapásai s mostohasága következtében vagyontalanokká lett szegények befogadása, kik ott teljes ellátást, ápolást nyernek, a közbiztonságot és rendet veszélyeztető koldulástól, tunyaságtól, erkölcstelenségtől s ennek szomoru következményeitől megóvatnak s rendes munkás életre szorittatnak.

Azonban mi, tekintetes bizottság, nem véltünk helytelenül cselekedni akkor, midőn, — felhasználva ezen kinálkozó alkalmat — javasoljuk, hogy a felállitandó szegényház, egy ugynevezett „Alsófás", valamint egy javithatatlan gyermekek ideiglenes elhelyezésére szolgáló intézettel legyen összekötve, mert csak igy felelhet meg teljes mértékben emberbaráti feladatának, nemes czéljának.

Ezen javaslatunk mellett bizonyit az a szegény hülye, ki népes utczáinkon csatangolva, az utcza gyerekeknek mulatságot okoz, a jó érzésüekben azonban sajnálatot kelt, az a tekélytől elboritott avagy testi elnyomorodástól szerencsétlen, kit mindannyian undorral kerülünk ki, ha utunkba akad.

Azt pedig, hogy azon romlott, javithatatlan, csavargó fiatal lelkekre, — kiket kénytelen a rendőrség igen gyakran a börtönökben elhelyezni, a hol a bünre különben is fogékony lelkök még jobban megmételyeződik — mily jótékony hatással fog birni az általunk javasolt intézet, azt hisszük ezt indokolnunk nem is szükséges

Ezen elsorolt elvekből kiindulva s egyelőre 166 egyén elhelyezésére számitva, készitettük el a nyuzó laktanya telepén felállitandó szegény menedék és dologház tervét.

A felállitandó szegény ápolda a mellékelt terv szerint, a szükséges átalakitások és némi uj épitkezések után, a következő felosztást és helyiségeket nyerné:

Az egész telep két udvarra terveztetik, külön a férfiak és külön a nők számára. A lakószobák 60 férfi és 106 nő befogadására elegendők.

Tervezve van ezenkivül két szobás lakás a gondnok és egy-egy szobás lakás két felügyelő részére, továbbá külön kis gazdasági udvar, konyha és lakó helyiséggel, ugyszintén a szükséges raktár, fatartó és mellék helyiségek.

A szegény ápoldának az általunk ajánlott terv szerinti felépitése anyaggal együtt 19,000 frt, anyagon kivül pedig 14,315 frt. összegbe kerülne.

Az ápoldának első felszereléséhez pedig 7729 frt 02 kr. szükségeltetnék. A szegény ápolda felállitása tehát összesen 22,044 frt 02 kr. készpénz s 4685 frt értékü anyag kiadását igényelné.

Ezen összegnek fedezésére, tisztelettel véleményezzük, a városi alapitványi pénztár által kezelt, Dr. Kmety Pál-féle „Dologházi pénztár" és az ipar- és kereskedelmi-bank által tett „Koldulást megszüntetési alap" felhasználását. — Miután pedig az 1892. év végével a „Dologházi pénztár" 11,012 frt 63 kr. a „Koldulást megszüntető alap" pedig 1362 frt 73 kr. összesen tehát 12,375 frt 36 kr. tőkével rendelkeztek: a fedezetlenül maradt összeget a házipénztárból véleményezzük kölcsön venni, melynek kamata s törlesztése — a tőke visszafizetéséig — a szegény ápolda évi költségvetését terhelné.

A szegényügy rendezésére, a koldulás megszüntetésére s a felállitandó szegény menedék és dologház szervezésére vonatkozó szabályrendelet javaslatunkat 4. szám alatt tisztelettel bemutatjuk.

Eme javaslatunkban nem csupán a szegény menedék és dologház szervezésére hoztunk §-okat, hanem kiterjeszkedtünk abban általában a város által ez ideig gyakorolt s jövőben is gyakorlandó segélyezésekre.

A létesitendő szegény menedék és dologház fentartása. – évenként 16,522 frt 09 krba kerülne.

Ezen összeg fedezéséhez szükséges pénzalap előállitására vonatkozólag, bátrak vagyunk egyenesen a „szegény adó", „alamizsna váltság" behozatalát javaslatba hozni, a mely az egyenes állami adó után 3½%-os arányban lenne kirovandó.

Miután igen jól tudjuk előre, hogy ezen inditványunk nem mindenütt fog visszhangra találni, sőt meglehet némelyeknél egyenesen visszatetszést szül, legyen szabad ezen inditványunk indokolásául a következőket elmondani. —

Alapitványi pénztárunk által külön kezelt „Szegények pénztára" tőkéje az 1891. évi költségvetés szerint 8423 frt 99 kr, évi jövedelme pedig a tőke kamataiból, valamint az ide befolyt adakozások s birságdijakból összesen: 2523 frt 22 krt tesz.

Ez a szükséglettel szemben oly csekély összeg, hogy erre támaszkodnunk annyival is inkább nem lehet, mivel a jövőben is gyakorlandó pénzbeli segélyezések által ez teljesen felemésztetik, de még erre sem lesz elég.

Házipénztárunk az 1893. évre a következő összegekkel járul a szegény ügyhöz u. m.:

XV. k. Ref. szegény ápoldához	5662 frt 50 kr.
XV. l. Róm. kath. ápoldához	491 frt 75 kr.
XXII. 31. Városi szegények segélyezéséhez . . .	3000 frt — kr.
Összesen:	9154 frt 25 kr.

összeggel.

Mindnyájunk előtt ismeretes azon körülmény, hogy házipénztárunk, az utóbbi időben, mily nagymérvü terhek viselésével lett megróva. — A tisztviselők fizetése emelve lett, iskolák, kaszárnyák, vágóhid, kórház stb. épittetett; az állam által épitendő törvénykezési palotára, tanitók árvaházára, vasutakra tekintélyes összegek szavaztattak meg s mindez házipénztárunk terhére.

Ily körülmények között nem tartanánk czélszerünek, házi-pénztárunkat ezen ujabbi kiadással megrövidíteni, mert a mostani számitó előrelátó s gondos kezelés mellett is előállhatna azon sajnálatos körülmény, hogy a mérleg „teher" serpenyője lebillen s az eddig oly szépen fentartott egyensuly megzavartatnék.

Szavazzuk meg az áldozatot az egyszer a magunk zsebére s nem pedig ugy is eléggé igénybe vett házipénztárunk terhére.

Társadalmi uton, önkéntes adakozások, gyüjtések, mulatságok rendezésével véleményünk

---

Hadd ismerjék meg igazán a Péter bácsit. — Ormós királyi tanácsost!

Hát, ha azokat a tréfákat, adomákat ki is irnám, azért csak olyan rokonszenves alak maradna Ormós Péter. Mindnyájan kaczagtunk, kivéve Péter bácsit, a ki tréfásan komolykodott.

— Bizony jó lesz, kedves öcsém, — szólt hozzám tettetett komolysággal — ha jobban vigyázva ir az ujságba. Egyáltalán jó lenne, ha előbb megmutatná a cikkeit, mielőbb azokat elküldi . . . .

József főherczeg közbeszól:

— Nem is tudtam, hogy Ormos ilyen nagy pecsovics. Lám be akarja hozni a czenzurát.

Más alkalommal ismét szó volt a „pecsovics"ról, s ekkor József főherczeg fiához, József Ágost főherczeghez fordult.

— Józsi, tudod-e hogy mi az a „pecsovics?"

S a fiatal fenség kérdő tekintetére megmagyarázta fiának a „pecsovics" jelentőségét. Ép ekkor szólott hozzám valaki a társaság tagja közül és igy, legnagyobb sajnálatomra, nem hallhattam József főherczeg magyarázatát a „pecsovics"-ról. Arról azonban meg vagyok győződve, hogy a magyar főherczeg a „pecsovics"-ot tősgyökeres magyarossággal magyarázta.

A tiszteletbeli honvéd.

1891-ben történt. József főherczeg Aradon át Kis-Jenőre utazott. A különvonat Aradon vagy negyedóra hosszat megállott, s itt szállott fel Ormos Péter is, hogy Kis-Jenőre menjen a főherczeg kedves vendégéül. A vonat szellős nyitott perronján foglalt helyet József főherczeg és kisérete és az uton megesett Ormossal az, hogy fejéről a szél lefujta a kalapot, Ormos pedig nem hozott magával más kalapot.

József főherczeg ekkor elővesz egy honvédsapkát s Ormos fejére teszi:

— Ezennel kinevezem Ormos Pétert tiszteletbeli honvédnek.

Mikor ezt nekem a főherczeg környezetéből elmondották, a fenség ép jelen volt, s mert hallotta, hogy ezt a tréfás esetet leakarom irni, igy szólt hozzám:

— Ugy irja le, hogy a szél lefujta Ormos fejéről a kalapot, a mint a vonaton ültünk. Ormos kétségbe-esik és leugrik a robogó vonatról és visszaszalad a kalapjáért. Azután könnyüséggel ismét utóléri a vonatot, fölugrik és diadalmasan mutogatja nekünk a megmentett kalapot.

Mikor József főherczeg „borravaló"-t kapott.

Délelőtt belép egy kirándulótársaság az alcsuthi parkba. S alig, hogy mennek: egy hatalmas fán megpillantanak valakit. Zubbony van rajta s fürészeli az ágakat.

— Hallja, kérem! — kiállt fel hozzá a társaság egyik tagja.

— Mit parancsolnak?

— Szeretnők megtekinteni a főherczegi parkot. Szabad.

— Már hogy ne szabadna?!

— Merre megyünk legjobban? . . . Vagy igen; nem vezetne maga minket körül?

— Nagyon szivesen. Csak előbb lemászom

S hogy lejött az a zubonyos munkás ember, illető tisztességtudással köszönt s kezdte vezetni a társaságot.

Nagyon jó vezető volt. Megmutatott, meg magyarázott mindent töviről hegyire. A társaság nem egyszer összesugott: „Milyen müvelt emberek szolgálják a főherczeget!"

Mikor aztán mindent láttak: a társaság három forintot adott a kalauznak boravalóul, a mit ez szépen megköszönve elfogadott.

A társaság kifelé indult. De még nem ért ki a parkból, mikor egyik is, másik is mondja: "Es József főherczeget még se látjuk!"

Arra megy épen egy szintén kertészféle Megszólitják:

— Mondja csak: hogyan láthatnók meg. József főherczeget?

— Épen jókor kérdik. Nézzék: amott megy. . . .

— Az a zubonyos?

— Az!

A társaság majd hogy el nem sülyed szégyenletében. Az a zubonyos alak volt a vezetőjük, a kinek ők — a főherczegnek!!! — három forintot adtak borravalóul.

Délben pedig József főherczeg vigan mondotta Klotild főherczegasszonynak:

— Édes jó feleségem, a mai ebédet már megkerestem.

S előveszi zsebéből a három forintot s elmondja, hogyan kereste meg ezt az összeget.

A „borravalót" aztán szétosztotta az alcsúthi szegény gyerekek között.

1893/128. m.

szerint czélt nem érnénk, mert ezek eredménye nagyon is bizonytalan s mig egyesek hoznának áldozatot, — de ezek is csak egy időre — addig mások körülbelől a nagyobb rész, igyekeznének ezen kiadás elől menekülni. Legyen a teher egyformán elosztva, járuljon az adakozáshoz a város minden lakója, vagyona s körülményeihez aránylag egyaránt.

A mi egyeseknek magán jótékonyságát illeti, — ez véleményünk szerint — az abban rejlő erkölcsi érték daczára is, — igen sok esetben kárral jár, mert minden meggondolás nélkül adatik s a legtöbb esetben, kényelmességből eredő pillanatnyi részvét eredménye. Természetszerüleg következik ebből azon felfogás, hogy igenis adakozzék mindenki tehetsége szerint, hanem adományát ne oszsza ki maga, hanem oszt tassa ki a hatóság által, kinek a szegények körülményeiről s szükségéről meggyőződni, hatalmában áll.

A külföldi államokban rég elfogadott elmélet az, hogy a szegény ápolással járó terhek viselése, az adózás tanával szoros összefüggésben van.

Mi az elmondottak után teljes meggyőződéssel javasoljuk a szegényadó behozatalát, mert ugy kivánja az okszerüség, a méltányosság s a czél, mit elérni akarunk.

A mi a városunkban már régibb idő óta fenálló felekezeti szegényápoldák helyzetét s viszonyait illeti, ezeket illetőleg — véleményünk szerint — az volna a legczélszerübb s leggyökeresebb megoldási mód, ha ezek a felállitandó községi szegényházba teljesen beolvasztatnának s az ezek fentartására szolgáló s az egyházak által kezelt alapok a városi hatóság kezelése alá vétetnének.

Az egyház, bizonyára mindenkoron követendő jó példával járt elől a szegények segélyezésében s keresztyéni szeretettől, vallásos ihlettségtől s irgalmasságtól inditttatva nagy, tetemes adományokat osztott ki szegényei között. De ezen adományozások s segélyezések által elért eredmény egyáltalában nem nevezhető kielégitőnek s annak a legnagyobb hibája a tájékozatlanságból eredő helytelen kiosztásban keresendő. A világi közigazgatási hatóságok azok, a melyek egyenesen s kizárólag hivatva vannak arra, hogy megvizsgálva s felderitve a szegények anyagi, családi s erkölcsi viszonyait s körülményeit, a segélyt méltányosan s az igazán szükölködőknek nyujtsák.

Miután azonban ezen, a felekezeti s községi ápoldák közötti viszonynak ily módoni rendezését, még most eléggé időszerünek s egyhamar megoldhatónak nem tartjuk s miután nem óhajtanánk, hogy e miatt szegény ügyünk rendezése ujból beláthatlan időkig elhalasztassék, — tisztelettel javasoljuk, hogy a felekezeti ápoldák, felekezeti jellegük épségben tartása s a várostól eddig is élvezett adománynak ezutánra is kiadása mellett, egyelőre fennhagyassanak.

Az ev. ref., valamint a róm. kath. szegény ápoldák által ez idő szerint elfoglalt s a város tulajdonát képező telkeket illetőleg azon nézetben vagyunk, hogy ezek — városunk mindinkább tért foglaló fejlődésénél fogva, — más czélra sokkal előnyösebben s inkább jövedelmezőleg használhatók fel s az innen származható jövedelem épen a szegény ügy tovább fejlesztésére s az ebből származó kiadások fedezésére lenne fordithető. Ezen emlitett okból, valamint a kezelés és szervezés egyöntetüsége s a felekezeti ápoldáknak ugyancsak dologházzal leendő egybekapcsolása szempontjából, czélszerünek tartanánk, ha ezen felekezeti ápoldák jelenlegi helyökről mielőbb a községi szegény menedék és dologház mellé helyeztetnének át.

A felekezeti ápoldákkali viszony rendezésére vonatkozólag különben tisztelettel kérjük a tekintetes bizottságot: méltóztassék a tekintetes városi tanácsot megkeresni, hogy ez egyházak hatóságaival a tárgyalást — javaslatunk — szellemében — megindítani s azt mielőbb megvalósitani sziveskedjék.

Végül tisztelettel jegyezzük meg, hogy ezen utóbbi előterj sztésünket Könyves Tóth Kálmán bizottsági tag ur hozzájárulása nélkül tettük, mint a ki felettes egyházi hatóságának előzetes elhatározásáig e tárgyban nem nyilatkozott s állást nem foglalhatott.

Debreczen, 1893. Márczius

Körner Adolf. Könyves Tóth Kálmán.
tanácsnok, b. elnök.

Dr. Balkányi Miklós.

Vecsey Imre,
b. jegyző. Márk Endre.

— **A delegácziók.** (Május 26.) A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságoknak tegnap volt Bécsben első ülésük. A magyar delegáczió gróf Andrássy Aladárt, az osztrák delegáczió herczeg Windischgrätz Alfrédet választotta elnökéül. Megnyitó beszédeik a rendes delegácionális elnöki megnyitó beszédektől nem igen különböztek. Szóltak a népek adózó képességének tulterheltségéről, az áldozatok nagyságáról, és arról az áldozatkészségről, melyről a népek mindig tanuságot tettek, ha hazájuk érdekeinek megóvásáról volt szó. Az elnökök beszéde után megválasztották az albizottságokat. Kállay közös pénzügyminiszter bemutatta a közös kormánynak az 1894. évi közös költségvetésre vonatkozó előterjesztéseit. — Tárgyalás és jelentéstétel végett kiadták őket az albizottságoknak. Az összes szükséglet közel 99 millió. A hadügyi budget a tavalyinál 4 200000 frttal nagyobb. Az osztrák delegáczióban Windischgrätz herczeg elnöki székfoglalójában hangsulyozta, hogy a nép adózó képessége részben annyira tul van feszitve, hogy jelentékeny emelés lehetősége kérdésnek látszik. Kokashineg és Heilsberg az iránt interpellálták a hadügyminisztert, hajlandó-e a rendeleteket, melyek a tanulóifjuság polgári és akadémiai szabadságát sértik, visszavonni. Hereld ifju cseh delegátus a választások eredményének kihirdetése után látható izgatottsággal igy szólt: Először történik hogy a cseh nép egyetlen egy képviselőjét sem választják be a pénzügyi bizottságba. Ezt az eseményt olyannak kell tekintenem, a mely az egész cseh nemzetet provokálja. Plener erre igy felelt: hogy sohasem lehetünk a szokásos parlamentáris tekintettel olyan párt iránt, amely, mint legutóbb történt, a cseh tartománygyülésen, annyira ellentétbe helyezkedett a parlamentáris tisztességgel és a parlament rendjével. — Ezért czélzatosan zártuk ki az ifju-cseheket mindenféle választásból. Plener szavai után Herold dühösen azt kérdi a hadügyminisztertől, hogy ha a cseh delegátusokat kizárták a választásokból, fölmentik-e ezzel a cseh népet az adófizetés kötelezettsége és a cseh ifjuságot a védkötelezettség alól? Bauer hadügyminiszter látható zavarba jött e kérdésre, de nem felelt. Az ülés végén hire kelt, hogy az ifju csehek azzal fogják magukat megboszulni mellőzésükért, hogy a bizottságukban nem lévén szavuk, a delegáczió plenumában valóságos obstrukciót csinálnak és ezzel hátráltatják a delegáció működését.

— **Belföldi hirek.** (A pozsonyi főispán fölmentése.) Gróf Zichy Józsefnek a pozsonymegyei és Pozsony városi főispani állásokból saját kérelmére való fölmentését Ő felsége el rendelte. — (Besztercebánya uj püspöke.) Rimely Bécsben letette a hűségfogadalmat Galimberti nunczius kezébe. — (A herczegprimás titkára.) A megsebesült Kohl Medárd már felkelt ágyából és Balaton Füredre utazott üdülés végett. — (Az egyházpolitikai reformok.) mellett nyilatkoztak ujabban nagy szótöbbséggel Csongrád és Krassó Szörény vármegyék. — (Baja város.) Jókait diszpolgárává választotta. A díszoklevelet küldöttség fogja átnyujtani a jubilomosnak. — (Polonyiék mosakodása.) Az egyetértés tudósitója előtt Polonyi Géza kijelentette, hogy pártja a szakadás után sokkal inkább támogatni fogja az egyházi politikai javaslatokat, mig ha Eötvös megmarad, akadtak volna, a kik csak azért is ellenzik, mert Eötvös olyan nagyon kardoskodott mellettük. Két ember kivételével az egész párt a reformok mellett lesz. Már Justh Gyulát is azért választották elnökké, mert ő teljesen hive az egyházpolitikai reformoknak. — (Ugron Gábor is nyilatkozot.) A 48-as párt vezére igy szólott a Polonyi és Eötvös pártjáról. „Egy évet nem adok neki s a két frakczió ugy szét megy, mitha sohasem is lett volna együtt.“ — (A választók helyeslése) A czeglédi függetlenségi párt levélben tudatta Károlyi Gábor gróffal, hogy kilépését Polonyiék közül helyeslik.

— **Külföldi hirek.** (Taffe miniszterelnök lemondása) A P. N. azt irja, hogy grót Taaffe osztrák miniszterelnök állása a cseh tartománygyülés legutóbbi eseményei miatt megrendült. Lemondását a delegácziók ülésszakának befejezése utáni időre, de mindenesetre még a Reichsrath ülésszakának megnyitása előtti időre várják. — (Schmerling temetése.) Schmerling lovag beszentelésénél jelen voltak: a király, Károly Lajos, Vilmos Reiner főherczegek, Vilmos württembergi herczeg, a miniszterek az udvari főméltóságok. — (Magyar főpapok a pápánál.) A pápa Vaszary herczegprimást hosszas kihallgatáson fogadta. A primás után a pápa Császka kalocsai érseket fogadta. A magyar zarándokokat a herczegprimás vezette a pápa elé, aki békét és dicsőséget kivánt a magyar nemzetnek. — (A czár és neje) déloroszországi utjukból, ahol életveszélyben forogtak, sértetlenül érkeztek meg Oroszország fővárosába, ahol nagy hivatalos örömmel és megrendelt pompával fogadták őket.

Papirszeletek.

(Apponyi nem reformál. — Chicago. — Az apáczák. — A vonat megérkezik. — Hadügyi költségek. — Polonyi. — A pókháló. A muezzim.)

Hát — Apponyi Albert grófnak nem kell a főrendiház reformja. Jobban tetszik neki a korhadt főrendiházban a mostani deform, mint az átalakitó, ujjászületö reform.

Azért a debreczeni nemzeti párt derék és lelkes tagjai nem fogják a nevöket kivakarni a közgyülés által elfogadott s a főrendiház reformját hangsulyozó inditvány alól.

Legfeljebb gondolkodóba kell esniök a felett, hogy imé kár volt akcziót kifejteniök a reakczió mellett s a felett, hogy az elhagyott szabadelvüségért mivel kárpótolják Apponyi, Polonyi és Pálffy Móricz?

*

A chicagoi világkiállitásról szóló reclamok között olvasunk bizonyos — gőzemberről.

E hirek szerint G. Moore amerikai gépész a chicagoi világkiállitásra gőzembert gyártott, mely vaspánczélos, sisakos lovagot ábrázol, teljes életnagyságban. A lovag belül fütőkészülékkel, kazánnal, gőzhengerrel, egyszóvel egy kis gőzgéphez való minden kellékkel el van látva. A yankee ezt az embert, melyet fél lóerő hajt, kocsi elé akarja fogni. A kocsin zenészek foglalnak majd helyet, akik természetesen a yankedoodlet fogják a kiállitáson végig harsogtatni. Ha a gőzgépeket megindítják, a vasember ugy lépdel, mint akármelyik eleven ember, óránként 7—8 kilométer sebességgel huzván maga után a kocsit. A füst pedig a vasember szájában levő vasszivaron árad ki . . .

Én Istenem! Beh jó lenne ez az ember — magyar miniszternek!

Ilyen miniszterrel talán még az ellenzék is meg lenne elégedve.

*

A tapolczai apáczát, a ki tudvalevőleg tüzes vassal sütögette egy kis leány nyelvét, a mint halljuk, szerződtetik a nagyváradi nőegyleti árvaházhoz.

Ilyen ideál lebegett a Gerliczy báróné szemei előtt, a mikor még a protestáns lányokat is általuk akarják neveltetni.

*

A vonat megérkezik.

A kapus megszólit egy utast :

— Ohó, hisz önnek csak gyermekjegye van!

Az utas flegmával felel :

— Persze, mikor felszálltam, még nem voltam tiz éves.

Mondják, hogy ez a kis történetke — a debreczen-büdszentmihályi vasut-vonalon történik meg — mindennap.

*

A közös hadügyminiszter beterjesztette a költségvetést. Vagy négymillió forint az igényelt többlet. Oroszország az oka.

Beterjeszti a fiatal asszonyka is a maga költségvetését. Ez is hadügyi költség. Uj kalapok fegyverei kellenek, bóditani fog velök. — Mert hát megjelentek a franczia divatlapok. Ennek a hadügyi költség-többletnek tehát Franczia ország az oka.

*

Hogy Polonyi clerikális,
Nem váratlan nóta . . . .
Főpapoknál (és ez áll is)
Elcsuszik a kriminális
Mérvü expens-nóta!

*

Hermann Ottó érdemes pókászunk lép föl Miskolczon a szélsóbal valamely frakciójának programmjával.

Fogott is már egy pókot a gyüjteményében, amely alkalmas lesz arra, hogy mérget szivjon a kormánypolitika virágából, a választóközönséget pedig — behálózza.

De hát az ottani szabadelvüpárt is tudni fogja, hogy ami pókháló — az nem erős!

*

Mikor Bonaparte elfoglalta Cairót, a Muezzim éjjelenként csak ugy elzengte énekét, mint azelőtt. — Arabul hangzott, a francziák nem értették.

De Muezzim-dal helyett a papok a cairói fölkelés jelszavait adták ki, ami később ugyancsak vérökbe került a francziáknak.

— Mit is énekel a kathólikus főpapság, gróf Zichy Nándor, Szemnecz Emil és Asbóth János . . . a Muezzim éneke helyett?

G—ne.

Irodalom—müvészet.

Az Athenaeum Képes irodalomtörténetéből, melyet Beőthy Zsolt egyetemi tanár szerkeszt, megjelent az 5-ik füzet, az előbbiekhez hasonló gazdag tartalommal. Ebben Simonyi Zs. folytatja a Kódexek, mint nyelvemlékek vizsgálatát és Marczali Henrik középkori latin krónikáink értékét fejtegeti. E két czikkel be van fejezve a mohácsi vészig terjedő korszak, melyben irodalmunk és közmüvelődésünk egész köre olyan alapossággal, annyi becses részlettel s oly gazdag illusztrációkkal van bemutatva, a hogyan eddig egyetlen irodalomtörténeti munkákban sem volt s nem is lehetett. Ugyane füzetben megkezdődik a XVI. század irodalmi viszonyainak ismertetése. Az első czikkben Kardos Albert ad áttekintést a protestáns korról (1526—1606.); a 2-ikban Hellebrant Arpád: A könyvnyomtatás kezdete Magyarországon cz. alatt az ősnyomtatványokról s az első nyomdákról és könyvtárakról fenmaradt adatokat szövi érdekes képpé; a 3-ikban ismét Kardos a Vallásos irodalom cz. fejezetben az első nyomtatott biblia forditókról értekezik. A szöveget 19 kisebb-nagyobb illusztráczió disziti: kódex mutatványok (magyarázattal arczképek, a legrégibb magyar nyomtatványok, végül első magyar disztichonok Sylvester Ujtestamentumának bevezetéséből, mely lap mint nyomdai termék is érdekes. Külön mellékletül: a Müncheni-kódex egy lapja (magyarázattal) és Temesvári Pelbárt Pomériumának czim lapja van a füzethez adva. A mindenben tekintettben nagybecsü irodalmi vállalat két hetes füzetekben jelenik meg s minden hazai könyvkereskedésben vagy a kiadótársulat utján füzetenkint vagy előfizetés utján beszerezhető. Minden egyes füzet ára 40 kr.

* **Jókai Mór regényei képes kiadásban is** szépen haladnak előre. Most jelent meg e vállalat 6. füzete egy szines aquarellképpel és szép szöveg képekkel. Ára füzetenkint 40 kr.

Vegyes hirek.

* **A bibliás kocsi.** A fővárosnak nehány hét előtt egy uj speciálitása támadt. A sok különböző kocsihoz, a melyeket a budapesti ember régóta ismer, egy uj egylovas kocsi szegődött, mely hol itt, hol ott tünik föl, az egyes kerületek hetivásárjain. A kocsi megáll vele a piacz közepén, koesiját oldalt állitja, s pár pillanat mulva a rejtelmes egylovas csinos sátorrá változik. Csak ekkor derül ki, hogy a kocsi szent hivatásban jár vásárról-vásárra, amennyiben az egész alkotmány nem egyéb, mint egy mozgó könyvkereskedés: az angol bibliaterjesztő társulat elárusitó bódéja. A hallatlanul olcsó, kicsiny könyveknek sok vevőjük akad minden egyes kerületben, de a legtöbb eddig a budai várban ás Kőbányán fogyott el. Statisztikailag be van tehát bizonyitva hogy az istenfélelem Budapest összes városrészei közt az I. ben és a X.-ben van leginkább otthon,

* **Berky István** a szathmári ev. ref. egyházmegyének 51 éven át hü lelkipászora, a szatmári ev. ref. egyházmegyének több évtizeden át tanácsbirája május hó 24-én pár napi szenvedés után 84 éves korában meghalt.

* **A kolera Franciaországban.** A koleraveszedelem ujra kisért; ezuttal Franciaország felől rémitget a veszedelmes vendég Cettesből táviratozzák, hogy ott mult szombaton, vasárnap és hétfőn öt koleragyanus megbetegedés történt, de a betegségnek járványszerü jellege nem volt, s kedd óta nem is volt több betegedés.

* **Földrengés Thebában** Athén-ből táviratozzák, hogy a legujabb jelentések szerint Thebában körülbelől száz épület dőlt romba. Nagyon sok ház erősen megrongálódott. A földrengés alatt egy ember életét is vesztette, kettő sulyosan megsérült.

Helyi hirek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felekneK felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapokat d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál, május 27-én: változó felhőzet, borus, eső, hüvös.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Térzene minden szerdán este ½ 6 órakor a nagyerdőn.

Május 25-től jun. 1-ig a kereskedelmi akadémia III. évf. vizsgái.

Május 27. A városi dalegylet estélye a nagyerdei vigadóban.

Május 28 Lövésztársulat közgyülése.

Május 28. Frőbel-egylet közgyülése.

Május 28. A főiskolai magyar ir. önképző havi ülése délután 3 órakor.

Május 28. d. e. 10 órakor a debr. ev. ref. egyh. tanács közgyűlése.

Május 28. d. e. 11 órakor az iparos kör r. k. közgyülése.

Május 31. este 7 órakor a zenede nyilvános hangversenye.

Május 31. A debreczeni faáru szövetkezet aláirásainak záró napja.

Junius 1. Egyházkerületi közgyülés.

Junius 1. Az ev. ref. theologiai akadémia hallgatóinak majálisa a nagyerdei vigadóban.

Junius 3. Jogász juniális a nagyerdei vigadóban.

Junius 4. A szabó szakegylet bálja a Dobos pavillonban.

Jun. 13-tól a főiskolában vizsgálatok: 13-tól 17-ig a főgymnáziumban, 19-től a theologiában, 20-tól a jog és államtudományi karban, 26-tól a képezdében.

Jun. 17. A Zion-egylet tánczvigalma a Margit-fürdőben.

Junius 20—24. Érettségi vizsgálatok a főiskolában.

Junius 23—27-ig az állami főreáliskola vizsgája.

Junius 25. Lódijazás a Nagyerdőn.

Junius 25 Az iparos-kör jubileuma.

Augusztus 7—15. Országos vásár.

Október 2—10. Országos vásár.

— **József főherczeg Debreczenben.** József főherczeg Ő Fensége a honvédség főparancsnoka, — mint már irtuk, — f. hó 28-án vasárnap este 7 óra 9 perczkor a budapesti gyorsvonattal városunkba érkezik. A népszerü főherczeg ezuttal a szokottnál hosszabb időt tölt az őt rajongásig szerető debreczeni nép között — Most fogja beváltani Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternek tavaly elutazása előtt tett azt az örvendetes igéretét, hogy még egyszer meglátogatja a délibábos hortobágyi pusztát. A természet kedvelő és kitünő gazda hirében álló főherczeg a magyar alföld iránt táplált kiváló meleg érdeklődésének adja ujabb tanujelét ezen látogatásával. Ő Fenségét megérkezésekor a vasutnál gróf Dégenfeld József főispán és Simonffy Imre polgármester üdvözlik a város közönsége nevében. Kiséretében lesznek: gróf Széchenyi Ernő szolgálattevő kamarás, Surányi Ferencz lovassági alezredes első segédtiszt, Mattyasovszky Mátyás gyalogsági százados, parancsőrtiszt; továbbá Pókay János altábornagy az I. honvéd-kerület parancsnoka Klein István százados kerületi segédtisztjével. Esetleg szintén eljönnek a főherczeggel: Zoltán Elek vezérőrnagy, lovassági felügyelő segédtisztjével és Vojnarovich Sándor vezérőrnagy a 2-ik lovasdandár parancsnoka segédtisztjével. A főherczeg és kisérete a Bika szállodában száll meg, hová a város ötös diszfogatán jön be a vasuttól. Másnap hetfőn délelőtt megszemléli a Nyulasnál felállitott honvéd csapatokat. A gyakorló térre a város ötös fogata viszi ki. Délben a főherczeg szükebb körü ebédre hivja meg a város notabilitásait és a törzstiszteket. Ugyanaz nap valószinüleg megtekinti a péterfiai és széchényi-utczai uj honvédlaktanyákat. Délután aligha mulasztja el a főherczeg nagyerdei sétáját. A helyi vasut igazgatósága külön vonatot bocsát Ő Fensége és kisérete rendelkezésére, ha a nagyerdőre kiván menni. Május 30-dikán — kedden — reggel kirándulást tesz külön vonaton a Hortobágyra. Hogy kikből fog állani a Hortobágyra menő társaság, azt ma még névszerint biztosan nem lehet tudni, mert ez a főherczeg közvetlen dispoziczióitól függ s ilyenek még nem történtek. Csak azt tudjuk, hogy a társaság nehány katonai és polgári notabilitásból fog állani. A fejedelmi látogató fogadtatására a hortobágyi nagy fogadóban már minden előkészületet megtettek. Király Gyula I. aljegyző rendezkedik oda künn. A fogadót kivül belől rendbeszedték; s zöld galyakkal s lobogókkal is feldiszitik. A főherczeg fogatokon bejárja a puszta egy részét, megtekinti a méneseket, gulyákat és nyájakat. Délben magyaros pusztai ebéd lesz a csárda egyik tágasabb szobájában. A társaság délután vissza jön a városba. A főherczeg szerdán reggel fél 9 órakor elutazik. Simonffy Imre polgármester a főherczeg udvarmesteri hivatalához küldött levelében a maga és Debreczen város közönsége nevében azt az ohajtását fejezte ki, hogy Ő Fenségének fiát, József Ágoston főherczeget, a boldog völegényt is ujból üdvözölhesse ezuttal Debreczenben. A fiatal főherczegnek ez volna Debreczenben a második látogatása. József Ágoston főherczeg először 1890-ben közvetlen a király látogatás előtt volt városunkban fenséges atyjával. — Debreczen város népe — tudjuk — ez alkalommal is a legőszintébb örömmel látja falai között Debreczen mindig kegyes pártfogójának a nagy József nádornak fiát, a legmagyarabb főherczeget. Talán fölösleges is arra fölhivni a közönséget, különösen pedig a Várad, Piacz, Péterfia és Széchényi utczák házbirtokosait, hogy ez örömnapokra házaikat fellobogózzák, külsőleg ezzel is kifejezvén szeretetünket.

*

A városi tanács ma délben tartott rend kivüli ülésében a főherczeg fogadtatása rész-

1893/128. m.

leteivel foglalkozott. Az elnöklő Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester jelentést tett az általa elrendelt intézkedésekről, melyek főként a hortobágyi kirándulásra vonatkoznak. Odakünn a főherczeg és kisérete, valamint a meghivott előkelőségek a város vendégei lesznek. A hortobágyi ebéd 22 személyre van megrendelve Fehér Hermannál. Czigány zenekar is lesz az ebédnél. Rácz Károlyék fognak muzsikálni. A főherczeg és kisérete a város, meg a szomszédos birtokosok fogatain tesz körutat a pusztán, hogy megtekintse a város méneset, a törzsgulyát a czifra méneseket, a gulyákat és nyájakat. Király Gyula első aljegyző, a gazdasági ügyek intézője ma reggel szállott ki a Hortobágyra, hogy a magas látogató fogadtatására az előkészületeket megtegye.

Vasárnap este a főherczeg elé az egész tanács diszben kivonul a vasuthoz.

— **Isteni tiszteletek.** Az ev. ref. nagytemplomban holnap végezi az isteni tiszteletet Némethy Lajos lelkész, a kistemplomban Kiss Albert lelkész, a Kossut-utczaiban K. Tóth Kálmán, az ispotályiban László Gyula s. lelkész. — A szent-annai róm. kath. templomban reggel 7 órakor csendes mise mire 9 órakor nagy mise orgonával; utána szent beszéd tartja Dr. Wolafka Nándor vál. püspök plebános D. u. 3 órakor keresztény tanitás, tartja Makucz Ernő s. lelkész, 6 órakor a szokásos májusi ájtatosság, mely alkalommal a szent beszédet tartja Dr. Wolafka Nándor.

— **Jókai jubileuma.** Az iparos kör holnap vasárnap d. e. 11 órakor r. k. közgyülést tart, melynek tárgya lesz Jókai Mór koszorusirónknak 50 éves jubileuma alkalmából, a kör disztagjává megválasztása leend. Felhivatnak a kör tagjai, hogy e gyülésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **Moretti képei.** Moretti festő és képrestaurator e hó 30-án d. e. 10 órakor árverést rendez a képeiből. A képekből befolyt összeg 10%-ja a debreczeni szegényalapnak fog átengedtetni a keddig befolyó belépti dijjakat pedig Moretti a veszprémi tüzkárosultaknak ajánlja.

— **Gróf Zichy Géza Debreczenben.** Gróf Zichy Géza a m. kir. operaház intendása máj. 30-án d. u. 3 órakor érkezik Debreczenbe. A vasutnál Vértessy István főjegyző üdvözli s onnan az intendáns a próba éneklés meghallgatására a város ötös fogatán egyenesen a Margit fürdőbe hajtat. Zichy Géza dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános vendége lesz.

— **Tüdős János lemondása.** A debreczeni főiskolának egy régi érdemes tanára, a főgimnáziumnak évek óta buzgó igazgatója Tüdős János lemondani készül tanári állásáról. Az egyházkerületi tanügyi bizottságnak már bejelentette, hogy ő a jövő iskolai évvel be szándékozik végezni tanári müködését és befogja nyujtani lemondását.

— **Kirabolt rendőr-hivatal.** A IV. ker. rendőrkapitányságba ma éjjel betörtek s körülbelül 25 forint tartalmu E. M. K. E. perselyt elrabolták. A persely a nevezett hivatal legszélső szobájában volt elhelyezve, még pedig közvetlenül a ker. kapitány helyiségébe nyiló szoba ablak párkányára téve. Ez ablak a szinház felé nézett s kettős üvegtábláit nyomták be valami ütőeszközzel s ugy emelték ki a perselyt. A rendőrségnél azt hiszik, hogy a tettet csak a házi viszonyokkal ösmerős egyén követhette el. Annyival is inkább, mert a persely csak e napon hagyatott az ablak párkányon.

— **Presbiteri közgyülés** A debreczeni ev. ref. egyház tanácsa, az egyházi tanácsteremben holnap május hó 28-ikán d. e. 10 órakor folytatólagos közgyülést tat. Tárgy: a mult gyülésről elmaradt ügyek.

— **A polgári kör jubileuma.** A debreczeni polgári kör 10 éves jubileumát rendező bizottság tegnap délután 6 órakor Serly Ede elnöklete alatt a polgári kör piacz utczai helyiségében ülést tartott. A rendező bizottság tagjai teljes számmal megjelentek s elhatározták, hogy az egyesület tiz éves jubileumának ünnepségével összeköttetésben egy házi mulatságot rendeznek a nagyerdei vigadóban junius hó 25-ik napján a programm főbb pontjai: Grünvald József iparkamarai fogalmazó, az iparos kör titkára felolvassa az iparos kör tiz éves fennállásának történetét; Jánossy Zoltán kollegiumi esküdt felügyelő alkalmi költeményt szaval, a debreczeni városi dalegylet pedig énekével emeli az ünnepély fényét.

— **Magyar nóták.** A katona zenekarról megtelegrafálták a „Magyar Hirlap“-nak, hogy a hadügyminiszter eltiltottta volna a katona zenekarnak Debreczenben a — magyar darabok játszását. Epen a közben olvastuk ezt ma, a mikor a reggeli gyakorlatról jött haza a katonaság és bakáék vigan lépkedtek a magyar dallamok hangjain, mig nehény percz mulva felhangzott az öblös trombitákon, hogy:

„Minek is a szőke én nekem,
Mikor én a barnát szeretem?!“

Talán azt a képzeletbeli rendelt okozta hazafias bánatot fujták szét derék bakáink, mert teljes erővel dolgozták, hogy szinte gyönyörüség volt hallgatni. A holnapi szokásos és a Margit fürdő vendéglőjében tartandó sétahangverseny előttünk fekvő müsorában pedig ott szerepel Erkel „Bánk-bán“ czimü operájából a „keserü bordal“ és Czapek karmesternek közkedveltségü indulója, csupa magyar dalokból összeállitva.

— **Az alsó szabolcsi tiszai ármentesitő társulat** élénk érdeklődés mellett tartotta tegnap délután rendkivüli közgyülését a városháza nagytermében. Igen fontosak voltak az ügyek, amelyek végett összegyült tanácskozásra a társulat érdekeltsége: alelnök választás, az igazgatóság székhelyének Debreczenbe helyezése és 1,200.000 frt adósság konvertálása. A vezér- és döntőszerepet Debreczen vitte. Inditványát a székhely kérdésben egyhangulag elfogadták; s egyik képviselője: Ábrahám László t. főügyész pedig az egri káptalan és a nádudvariak jelöltjeivel szemben absolut szótöbbséggel társulati alelnökké választatott. A gyűlésen az összes 1007 érdekeltségi szavazatból 711 volt jelen vagy megbizatás folytán képviselve. Jelen voltak: gróf Dessewffy Aurél elnök, gróf Wolkenstein Osvald, Mehor Gyula borsodi alispán és Beniczky Aladár birtokaiért is; Ábrahám László és Vértessy István főjegyző Debreczenért előbbi Steinfeld Antalért is, Debreczeni János kanonok az egri káptalanért, Somossy Béla polgármester és Uzonyi Péter a h. böszörményi, Gál Kálmán a kisujszállási, Thury Albert szoboszlói polgármester angyalházai közbirtokosságért; Rosinger Lajos br. Vay Béláért, Dienes Barna Ruttkay Kálmánért, Korniss Ferencz a saját és Dogáli örökösök továbbá Oláh József Bekény Péter birtokaiért, Hartstein Lipót br. Edelsheim Gyulay Lipótért, Bross László gróf Zichy Hermanért és Rezsőért, Liptay Jenő Kállay Gusztávnéért, Deréky Gyula, Farkas Sándor Madarasért, Berencsy János Nánásért, Csendes József Tarczalért és T. Polgárért, Liptay Jenö gr. Dessewffy Miklósért, Lukács Dezső, Molnár Endre, Fischbein Ignácz, Osváth Ferencz br. Vay Sándorért, képviselve voltak Csege, Egyek, Dada, T.-Keszi, Nagyfalu községek a nádudvari csoportok. A földmivelésügyi miniszter Szokolay Emil kir. főmérnököt küldte ki. Végül jelen voltak a társulat tisztviselői. — Első tárgy volt az alelnöki állás betöltése, mely Zsendovics József egri kanonok halálával üresedett meg. A beadott szavazatokból Ábrahám László Debreczen sz. kir. városi tiszti főügyésze kapott 358-at, Debreczeni János egri kanonok 182-öt, Lukács Dezső 171-et. Absolut szótöbbséggel tehát Ábrahám László társulati alelnökké választatott. Ezután felolvastatott Debreczen város tanácsának a választmány által is pártolt amaz inditványa, hogy a társulat igazgatóságának székhelye Tokajból Debreczenbe helyeztessék át ahol a választmányi és közgyülések is tartatnak. A közgyülés minden vita nélkül egyhangulag elfogadta ezt az inditványt; s ennélfogva az alapszabályok vonatkozó szakaszát következőleg módositotta: „A társulat igazgatóságának székhelye Debreczen sz. kir. város, ugyanitt tartatnak a választmányi és közgyülések.“ Elhatározta azt is, hogy az igazgatóság 1894. október 1-jén költözik Debreczenbe. A legbizonyosabb, hogy a földmivelésügyi miniszter megerősiti a határozatot. Végül a konverzió ügye tárgyaltatott. A társulatnak a magyar földhitelintézetnél 1.566760 frt adóssága volt, mely 1.203113 frtra apadt. Ezt most a társulat ugyanazon pénzintézetnél konvertálja, következő feltételek mellett törlesztési idő 50 év; záloglevelelek árfolyama 96 (eddig 98 volt): az 1,200,000 frt szükséglet fedezésére fölvétetik 1.390,000 frt névértékü összeg; a törlesztés 4.75%-kal történik az eddigi 5.45% helyett, a félévenként utólagosan fizetendő annuitás 33012 frt. — A konverzió-müvelet keresztül vitelével megbizattak: Abrahám László, Korniss Ferencz, Lukács Dezső, Dienes Barnaig. és Káposztás Jánot pénztáros. Ezzel a közgyülés véget ért.

— A **debreczeni zenede** e hó 31-én mutatja be növendékeinek előmenetelét nyilvános hangversenyben. A részletes müsort jövő számunkban közöljük.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazok, akik szivesek voltak boldogult feleségem végtiszteség tételen megjelenni s ez által mély fájdalmunkat enyhitették, — fogadják ez uton kifejezett hálás köszönetemet. Debreczen, 1893. máj. 23. Idősb. Kazay József.

— **Halálozások.** Berky István, a szatmári ev. ref. egyház lelkésze 84 éves korában s 51 éves lelkipásztorkodás után elhunyt, — Ifj. Kis Gábor 21 éves korában, 26-án éjjel meghalt; temetése e hó 28-án 3 órakor lesz a kisvárad-utczai 2100. sz. háztól a megboldogultat a kistemplomban tartandó ima után a megboldogult a czeglédutczai temetőbe kisérik. A temetést a Gebauer Károly temetési intézete rendezi.

x **Diszes kirakat.** Kovács Antal férfi divatáru kereskedő fióküzletet nyitot a piacz utczai Steinfeld házban. Az uj üzlet gazdag izléses kirakata tegnap este fényes világitás mellett általános elismerésben részesült.

x **Szekely Jánosné.** férfiszabó üzlete hirdetésére, mely lapunk mai számához van mellékelve, felhivjuk a közönség figyelmét.

x **Uj intézet.** Mint értesülünk a „Gizella egylet“ czégü Gizela főherczegnő védnöksége alatt 1869-ben alapitott leánybiztositó társaság városunkban főképviseletet szándékozik szervezni. Az ezen állásra reflektálók az igazgatóságtól Budapest, Gizela tér 2. nyerhetnek felvilágositást.

x **Epitkezőknek** ajánljuk figyelmébe Friedmann Irma lapunk mai számában foglalt hirdetését.

x **Felhivjuk** olvasóink figyelmét a Vinnador bornagykereskedés (Bécs I. ami Hof 5) mai hirdetésére. Az ezen czég által szállitott — külföldi borok és franczia cognac valódiságuk és kitünőségükért az egész világon kitünő hirnévnek örvendenek.

Legujabb.

(Délutáni posta.)

Május 27.

Bizalom a kormánynak.

Arad vármegye, Csongrád megye és Ungmegye közgyülései bizalmat szavaztak a kormány egyházpolitikájának.

Megégett öngyilkos jelölt.

Kozics Antal lapszerkesztő s a zenlai bank volt igazgatója, égési sebeiben meghalt.

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti regénye. —

— Irta: **Sz. Buday Etel.** —

XVII. Fejezet

(Folytatás.) 62

Az uj urnő is részt vett a munkálkodásban, igézően öltözve, fején nagy kerti kalapot viselve, melylyel védte a nap heve ellen arczát, mi feltünően nyert üdeségben az utóbbi időben. Fánit a meglégedés megifjitotta, szépitette is az általa jólösmert, ügyesen felhasznált öltözködés titkai előnyösen tüntették fel. Vége lett a

puritán jellegü öltözködésnek, a mereven kemenyitett gallérokuak, simán fésült hajviselésnek Világosszinü ruhák simultak sugár alakjához, előnyösen feltüntetve tagjait, mi a szabómüvészettől szegletességéből látszott veszíteni, mit Fáni ügyesen tudott érvényre juttatni, ösmerve a jól öltözködés titkát, mely gyakran még egy báj nélküli nőt is képes bájossá tenni. Egy, csakugy oda vetett szalag csokor, az arcz szinhez helyesen választott ruhán, vagy egy izléssel megrakott csipke bodor a nyak körül, melynek vakitó fehér visszaverődése, a nyak havát emeli ki. Vagy egy virág a hajban, kalapon, mily képek, avagy egy könnyedén lengő toll, mely kecsesen simul, szinével egyezőn az arczhoz, sokszor kölcsönözve annak merész, szende, hősi jelleget, a melylyel éppen nem is bir. Igy, ehez hasonló ügyes számitással öltözködött Fáni, előnyösen tüntetve fel anélkül is csinos lényét.

A kertet Helén rendezgeté máskor ugy, mint tevé akkor a második feleség, ki azon hatáskörből is kiszoritá, miként atyja szivéből, minek árulás volt, az atya és leányközt beállott teljes elidegenülés, mit a sértett mostoha, még inkább szitott, mivel Helén hajthatatlan ellenszenvét kimutatta leplezetlen irányába, nem engedte magához közeliteni mostoháját s ő maga sem közeledett, igy feszélyezve éltek kötelességből egymás közelébe, mi létöket tette tarthatatlanná. Voltak pillanatok, a midőn Fáni megbánta a csalóka boldogságnak megszerzését, mely sokkal több kellemetlenséget, mint megelégedést nyujtott neki. Szinte vissza-óhajtá előbbeni szabad függetlenségét, a midőn nem volt kénytelen álczát hordani, és folyton tettetett szerepet játszani, mint kellett, hogy tegye uj otthonába hol kényszeritetve volt önmagát megtagadni, legyőzni heves, bosszuáló természetét s mindég a jó, nemesen érzőt mutatni a milyen valójában nem volt.

Sokszor türhetetlennek tartá helyzetét s ilyenkor kitört gonoszsága, miként az égboltján, a távollevő nehéz felhő alól a villám, szikrázon elsuhanva, hogy azt hiszi a káprázó szem, minden csak képzelet volt.

Igy tört ki lelke gonoszsága is pillanatokra: de mielőtt a szemlélő megérthette volna, már jól becsalt egykedvüség alá rejté. Ugyan ehez hasonlóan viselte magát, azon a kora tavaszi napon is, midőn a kis udvari kertben munkálkodott. Rossz akaratának ekkor is kellemetlen jelenetet idézett elő.

Szegény Biri, a nagy platánfák alatti padon sütkérözött élvezve a régen nélkülözött szabad levegőt és napfényt. Közel hozzá Helén olvasott elmerü ve, háttal ülve a kertben serénykedő munkálkodóknak, igy nem láthatá, de nem is akart szemlélője lenni az ott történteknek.

Flemmingné a kertészel egyetembe, egy frissen kibontott vadba oltott rózsa tővel bajlódott, azt mindenkép kiegyenesiteni akarva, de mi sehogy sem sikerült: mivel a rózsafa hajtottan neveltetett s igy is erösödött meg.

Váltig mondá a régi kertész az uj urnőnek, hogy azt még tovább is ugy hajtogatják és egyenesre eröltetik, az eltörés fog bekövetkezni, mi kár lenne a szép faj rózsa fáért, melyet boldogul urnő kapott férjétől ajándékba s azért nagy becsbe is tartotta, sajátkezüleg, ápolta, ő is nevette vissza hajtotnak, hogy magassága mellet virágai könnyen elérhetők legyenek. Mit sem használtak a védő szavak, csak daczos érzést keltettek a vad lelkületü nő szivében, mert igy szólt hevesen a kertészhez — mit bánom én! . . . urnőjének miként tetszett volt e rózsatő. Nekem nem tetszik ily hajlottan azért kiegyenesitem . . . . s vagy olyan lesz amint én akarom, vagy pusztul! . — sötét szemeiből vad villámok czikáztak gonosz kifejezézt kölcsönözve érdekes arczának és aztán mintegy önmagához beszélve susogá — miként mind azok is kik ellenkeznek velem. Es tovább hajlitgatá a rózsafát, mely egy erősebb fogásra, közepén ketté törve, nagyot recsenve maradt a kegyetlen kezek között. A törés hangja, mely mint keserves jaj kiáltás hangzott tova, figyelmessé tette Helént és vissza tekintve meglátta a rózsafa elpusztulását, mely ő előtte is becses emlék volt.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* **Országos esőzés.** Hosszu várakozás után végre megjött az országos eső is, habár nem mindenütt egyenlően áztatta meg a talajt. a mennyiben néhol nagyon is kiadó volt s itt bizonyára termékenyitő is lesz, — mig másutt éppen csak, hogy fölfrissitette a vegetácziót — Az eső az északi és nyugati, itt-ott a keleti részeken is jó volt; nagy eső volt a következő vármegyében: Komárom, Árva, Zólyom, Szepes, Pest, Zala, Trencsén és Szathmárban. Egi háborut csak két helyről jelentettek, nevezetesen Keszthelyről és Ó-Gyalláról; jégesőt Csáktornyáról. — Ó-Gyallán, a hol többször ismétlődött az eső, a legerősebb csapadék mennyiséget konstatálták, ugyanis 75 millimétert. Debreczenben csütörtökön 18 milliméter eső esett. — Az esőzés még mindig tart. Az ég folyton borult és meg-meg indul az eső a gazdák nagy örömére.

—

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. május 26-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% — — —	115.40	115.70
„ vasuti beruházási kötvény 4½%	124.—	125.—
„ koronajáradék 4% — — —	94.50	94.95
„ regále váltsági kötvény 4½%	100.40	101.10
Osztrák aranyjáradék 4% — — —	117.25	117.75
Egységes állam kötvény 4²/₁₀% — —	97.25	98.—
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	142.50	143.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	388.50	389.—
Osztrák hitelrészvény — — — —	333.20	333.40
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	115.—	116.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	129.—	130.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os —	115.50	116.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy — —	12.60	13.10
Osztrák „ „ „ — —	18.50	19.—
Olasz „ „ „ — —	13.75	14.25
Bazilika sorsjegy — — — — —	9.25	9.75
Jó-sziv „ — — — — —	3.25	3.55

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.72	5.87
20 márkás arany — — — — —	12.05	12.09
20 frankos arany (Napoleon d'or) —	9.78	9.82
Sovereigns — — — — —	12.34	12.40

Apró-cseprő.

* **Biztatás.** Vasárnapi lovagló lovat kölcsönöz. Többek közt kérdi a lovásztól:

— Régen a maguké már ez a ló?

— Két éve. Ne tessék félni, haza talál már magától...

—

* **Ok.** Miért van az a Füzfa Adolár olyan nyomott hangulatban?

— Mert nem nyomatják ki a költeményeit.

—

* **Guny.** Iró: Mikor a tengeren utaztam nagyon produktiv voltam...

Kritikus: Persze... tengeri betegség.

*

Szeretem a bort csillogó pohárba,
Ha szól mellette édes hangú hárfa,
Az aszkétát is kedvelem nagyon,
Ha száz mértföldnyi távolban vagyon,

—

Szem nem hatolt még a fátyol mögé,
Mely a világok sorsát elfödé.
Hetven év óta ezt hányom — vetem
S most is rejtély — és elfolyt életem

Omer Chéjjan u. Teleki Sándor.

*

Még filozófiai tanáromtól hallottam ezt a hármas aranymondást: 1. soha töltött puska csövébe bele ne nézz, 2. ló háta mögött el ne menj 3. hallgató azszonyt, mikor haragszik, beszédre ne birj.

Jókay Mór.

—

Kell igaz gyöngy? Nem most tapostad a sárba? mely czifra hamis kék? Ott van most is a szived felett!

—ne.

*

* A **kosárfonást** már a régi időkben jövedelmező iparágnak tekintették. Igy, szó van róla Pliniusz és Theophrastus irataiban, melyek szerint néhány füznem kiválóan alkalmas arra, hogy ágaiból kosarakat csináljanak. Cátó meg éppen az állitja, hogy a kosárfonás czéljából való füzfatenyésztéstéssel nagyobb jövedelmet lehet elérni, mint a szőlőtermeléssel. A kosárfonóipar különösen Franczia országban van kifejlődve, hol átlag 200 000 ember foglalkozik állandóan kosárfonással. Németországban ugyanezt a munkát hozzávetőleges számitás szerint 110,000 ember folytatja. Ezekből az országokból az ilynemü tárgyak kivitele is igen jelentékeny. Igy Franczia ország és Németország évente átlag két és fé millió forint áru füzvesszőből fonott ipar czikket szállit ki a külső országokba. A mi a nemes füzfatermelését illeti, Franczia országban 867-ben 67.000 hektárnyi terület volt füzfával beültetve és ezek a füzfaberbek nagyobbára rendszeres müvelés és kezelés alatt állottak. A német tartományok közül különösen Bajorországban és Thüringiában van a füzfatermelés és kosárfonás kifejlődve. A mi hazánkat illeti, itt a kosárfonóipar és a nemes füzek termelése jótormán gyermekkorát éli s az előállitott fonott áruk az ország szükségletét sem fedezik, nemhogy kivitelre jutna.

Talány.

— Közli! **Bal Láda** —

Hasznos munkát végezek,
S finoman sebezhetek;
Fordits meg és a harag
Durva sebet osztogat.

Megfejtők neveit jövő szombaton közöljük köztük érdekes olvasmányt sorsolunk ki.)

*

Utolsó talányunk megfejtését („**Tisza**“) helyesen beküldötték: Weisz Etelka, B. N. (Budapest,) Párdányi Imre, T. Ellinger Ilona (Nyiregyháza), báró Ditfurtné (Hőgyész), Feketéné, N N. Fehér Ottil, Hönsch Sámuel, Bányai Dezső, „Dondukoff Korzakoff herczeg“, Bredt János (Tübinga,) Heykály Bertha, Kecskés Borbála, Forgács Gyula.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Gr. Dessőffy Aurél birtokos Budapest, Fühs D. kereskedő Bécs, Poka J. urad. igazgató Eger, Sznáczky J. Bécs, Fleischer József birtokos Polgár, Entrement Leó kereskedő Bécs, Lorber Pál kereskedő Budapest, Weil Károly kereskedő Bécs, Göndör Sándor kereskedő Sz.-Fejérvár, Debreczeni János kanonok Eger, Bányász József esperes Polgár, Braunn kereskedő Bécs, Bauer kereskedő Bécs, Moretti festő Budapest.

Angol királynő szálloda. Herpka Károly mérnök Budapest, Strasser Ferencz Kolozsvár, Vadász József Karczag, Braun Fridrich Siófok, Nagy József Budapest, Sofned Sánder kereskedő Budapest, Bichler Armin kereskedő Budapest, Kohn Sámuel kereskedő Bécs, Tőzsér Gyula Kassa, Szemes László plébános Balkány.

Frohner szálloda. Krausz Armin Bécs, Stirz F. utazó Cöln, Guft B. utazó Bécs, Soletti Antal utazó Trieszt, Steiner Ferd. utazó Bécs, Rozenberg M. utazó Bécs, Kemény Ignátz utazó Budapest, Katz József utazó Bécs, Erdész Zsigmond utazó Budapest, Breitner kereskedő Nagyvárad, Werly Teréz Tatatóváros, Werly Kata Tatatóváros, Polák Gyula utazó Budapest, Saar Adolf utazó Bécs.

Szerkesztői posta.

L. J. (Kisvárosi élet.) Hozni fogjuk.

H. B. k. a. helyben. A multkori megfejtést nem kaptuk.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Egy igen jó menetelü
FÜSZER-ÜZLET
Csapó utcza 2693. sz. a. házzal együtt
haláleset miatt kedvező feltételek mellett
eladó.
Ertekezhetni ugyanott.

1893/128. m.

169 szám
1893.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a h.-böszörményi kir. járásbiróság 1801/1893. számu végzése által Láda János javára Kathi Imre ellen 240 frt 69 kr. tőke, ennek 1893. évi Február hó 9 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 21 frt 84 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 310 frtra becsült szarvas marhák, sertések és szekérből álló ingóságok, nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1870/893. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis H.-Böszörmény-ben vhajtást szenvedőnél leendő eszközlésére **1893. évi junus hó 13-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ban megállapott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt H.-Böszörmény, 1893. évi május hó 23. napján.

Bódogh
kir. bir. végrehajtó.

A telefon hálózatba való belépés

megkönnyitèse czéljából

rövidebb időre is lehet előfizetni.

A dijak lejebb szállitása is tervbe vétetett s többen közösen egy állomásra is előfizethetnek.

Bővebb felvilágositás nyerhető a telefon vállalat központi irodájában.

Kossuth (Czeglèd) utczán 31 sz.

SZŐDI S. kiadásában

KARCZAGON

épen most megjelent

Ötven év a róm. kath. egyházban

czimü mű harmadik befejező kötete, melynek szerzője Chiniquy Károly amerikai pap. Forditotta Révész Mihály ev. ref. lelkész.

Imeretes már nevezett szerzőnek

„A pap, a nő és a gyóntatószék"

czimü műve is magyar forditásban. Jelen mü népszerü modorban irt hatalmas vitairat s lelkes szószólója az eszményi szabadságnak. Ez a mű ezer meg ezer példányban kelt el Ausztriában, Franczia, Olasz, Spanyolországban, Indiában és Dél-Amerikában. Chicagóban 45 kiadást ért. A mű ára 1 frt 30 kr., postán bérmentve 1 frt 40 krért küldetik meg. — Terjedelme 14 iv 224 lap, nagy nyolczadrét.

A legrégibbb és elösmert legkedveltebb savanyuvize Magyarországnak a

Szulini

Korona-forrás

a legujabb idő óta ujdivatu szép erős üvegekben töltetik és küldetik szét.

Borral és gyümölcsnedüvel vegyitve — a legmesszebb terjedő kedveltségnek örvend, a mely nemcsak a legjobb üditő italnak van elösmerve, hanem mint kitünő gyógyviz idült gyomor-katarrhus stb.-nél legjobban ajanlható.

Kolera járványoknál a szuliniviz legbiztosabb óvó és gyógyszernek bizonyult.

Főraktár:

Szabó Zsigmond-nál

Debreczenben.

Kapható mindon nagyobb füszerkereskedésben és vendéglőben.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

a klosterneburgi cs. és k. borpróba állomás vegyelmezése szerint

igen jó, valódi malaga,

mint kiváló erősitő szer gyengélkedőknek betegeknek, lábbadozóknak, gyermekeknek stb. Vérszegénység és gyomorgyengeségek ellen kiváló hatásu $^1/_1$ és $^1/_2$ eredeti üvegekben.

VIÑADOR

BÉCS. **HAMBURG.**

Spanyol bornagykereskedés törvényileg bejelentett védjegye alatt.

Továbbá legfinomabb külföldi borok ere deti üvegek és árakban.

DEBRECZENBEN: Katz Lajos borkereskedésében, Varga Lajos füszerüzletében, Fehér Herman az Arany Bikában, Alter Sándor Corso kávéházban, Lendblauer Kálmán Angol királynénál és Weichinger Károly Hungáriában.

A „Vinador" jegyre, valamint a törvényileg bejelentett védjegyre ügyelendő, mert csak akkor vállaltatik valódiságáért és jóságáért teljes jótállás.

GUNSZT ERNŐ

DEBRECZEN. PIACZ-UTCZA 1919. SZ.

Vállalkozik:

Parkétpadolat, puhafa hajó, padló, Granittó, terazzó, mozaik, keramit és mettlachi lapokkal való kövezések, mindennemü cement munkák betonirozások és asphalt munkák létesitésére.

Raktáron tart:

Portland és román czementet,

AGYAGCSÖVEKET, CÉMENTLAPOKAT.

Szállit:

Ablakredőnyöket a legkülönfélébb alakban,

valòdi **MEIDINGER KÁLYHÁKAT.**

Terrakotta tárgyakat. Gypset.

Költségvetéssel készséggel szolgál.

TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS.

Bécs 1873. Érdemérem.	Budapest 1885. Nagy diszokl.	Eszék. 1889. Diszoklevél.	Zágráb 1891. Nagy diszokl.	M.-Palánkán 1877. aranyér.	London 1878 Diszoklevél.

Csik József

cász. és kir, kizárólag szabadalm.

első szerèmi portland-cement- és vízhatlan mèszgyár

DEOCSINBAN

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf rakpart 8.

ajánlja a t. épitész és épitőmester urak, épitkezési vallalatok, földbirtokok községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. épitő-közönség kényelmére

3 ebreczenben **Szabó Zsigmond** füszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

portland-cement és **vízhatlan mèsz**

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kivánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1883. Arany érem.

Dr. Kellner Elek

speczialista

gyomor- és bélbetegségekben.

Rendel: d. e. 8—9, d. u. 2—4 óráig.

Lakik:

Széchenyi-utcza 1772.

Család-szappan

az **Union illatszerészetből, Berlinben**

igen enyhe és kellemes illatja miatt nagyon ajánlható.

1 csomag ára (6 drb) 50 kr. Kapható kizárólag **Baum Miksa** áruházában.

KLEKNER MANÓ

ügynöki irodáját

május 1-től

Széchényi-utcza 1800. sz. házba helyezte át.

Ajánlja közvetitését és *gyári raktárát épitkezési anyagok* beszerzésére a legjutányosabb árak mellett; bel- és külföldi

portland és román czémentben,

nyersfalazathoz való SZINES TÉGLÁK, ugyszintén TÜZÁLLÓ TÉGLA és AGYAGBAN, különféle

fedélcserepek, czèmentlapok, teracotta tárgyak és agyagcsövekben, kátrány-elszigetel ö lapok, fedélpapir, carbolineum ès vastartányokban

valamint a „CSILLAGHEGYI KŐBÁNYA TÁRSULAT“ kitünő minőségü termékeiben lépcsőzetek és egyébbépitkezésiczélokra.

Képviselet és raktár belföldi és porosz **kőszén**, mosott és szitált **kovács szén**, valamint **pirszénből (Coaks)** fütési és kovács czélokra.

Képviselet és pinczeraktár DEBRECZEN és vidékére directe importált kellemes izü hamisitatlan

olasz- fehér, siller

és vörös borokból

56 literen felüli eladásra a legelőnyösebb árakon.

Ugyanott **erdélyi ó** és **uj,** valamint **érmelléki** 1878., 1880., 1885 iki **vajdai sima** és **bakar borok** is kaphatók.

Bécs Máriahilferstuasse 35. | **Debreczen** Debreczen Főpiaz 1824. a m. k. főpostával szemben.

Nagyérdemü közönség!

Csak néhány hete még, hogy a helybeli piaczon, a m. kir. főposta és távirda átellenében **dusan berendezett és a legkitünőbb kelmékből** készitett bécsi férfi-, fiu- és gyermek-ruhagyaram fióküzletét

Neumann M.

bejegyzett czég alatt megnyitottam s máris alkalma lehetett ugy a helybeli, mint a vidéki közönségnek meggyőződést szerezni arról, hogy gyártmányaim **kitünösége** és minden dauabra jegyzett **szabott áraim előnyössége** csakis a vevök javára irányitvák, ugy hogy akár egy *gyermek is teljes bizalommal végezheti a bevásárlást.*

A tavaszi és nyári idényre

a következőket ajánlom becses figyelembevételre ugymint:

férfi öltönyök	frt 8.50-től	frt 30-ig.	férfi felöl ők	frt 9-től	frt 30-ig
fiu öltönyök	„ 6.— „	„ 20 „	fiu felöltök	„ 7. „	„ 15 „
gyermek öltönyök	3.— „	„ 15 „	gyermek felöltők	5. „	„ 12 „

Gyármány-im ugy **szilárd munka** mint **kifogástalan szabásáért** számos kiállitáson **kitüntetésben** részesültek és daczára annak, hogy csakis **jó** és **tartós szövetekből** állittatnak elő, az árak **bámulatos olcsók**!

Vidékről is lehet megrendelést eszközölni és nem kivántatik más, mint az **ár** és **szin** megnevezése és egy régibb kabát beküldése, mely után egy **teljesen kifogástalan ruha** fog a megrendelőnek elküldetni.

Üzletemet a helybeli és vidéki közönség teljes bizalmába ajánlva — szives látogatást és megrendelsét kérve vagyok

kitünő tisztelettel

NEUMANN M.

bécsi ruha gyáros.

Mértékutáni megrendelések pontosan eszközöltetnek!

Képviselője: **DEUTSCH IGNÁCZ.**

Hirdetés.

A hajdumegyei takarékpénztár igazgatósága, a betétek utáni legmagasabb kamat-lábat, folyó évi **julius hó 1-től**

öt százalékban

állapitotta meg. Ennek következtében mindazon betétek kamat-lábát, melyek a jelzett kamattételnél magasabbak, 1893. julius 1-től öt százalékra szállitotta le.

A betét kamatadót jövőben is az intézet fizeti.

H.-Szoboszló, 1893. május hó.

Szives tudomásul!

A lakás változtatások alkalmából ajánljuk nagy választékú raktárunkat

Szőnyegekben,

Függönyökben,

Buforszövetekben,

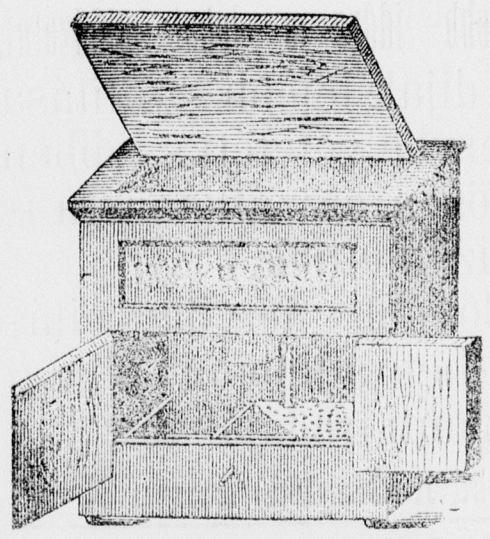
Ágy és asztal teritőkben,

melyeket jutányos,

szabott árakon árusitunk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsatér.

Szabadalmazott

étel és palaczkhütő jégszekrényeket,

és

szódaviz készülékeket,

minden nagyságban,

Berndorfi chinaezüst és Alpacca

evőeszközöket

20 évi jótállás mellett

ajánl

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utcza 1900.

Arjegyzékkel kivánatra bérmentve szolgálok.

1893/128. m.

Arany-érem Pécs 1888.

Elismerő okmány TEMESVAR 1892.

Fél század óta kitünőnek elismerve.

Dr. Sihulszki-féle

Arczkenöcs és mosdóviz.

Ezen készitmények ajánló levelét, azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhirök és bámulatos hatásuk képezi. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak bibircs, szeplő és májfoltok, forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr. egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóviz 1 frt. egy kis üveg 50 kr.

Joliessante-Puder

(fehér, rózsa vagy sárgás.)

Kiváló finomsága miatt legjobban ajánlható; az arczbőrnek kellemes szint ad és láthatatlanul tapad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 krajczár.

Joliessante-Fogpor

legegészségesebb fogpor a fogak tisztitására odvosodásuk és büzödés megóvására kitünő, a foghusra jótékonyabb hatásu. Egy doboz ára 50 krajczár.

Joliessante-Créme

bőrfinomitó és szépitő szer.

Kitünő hatásu a bőr finomitása, a szépsége előmozditására, pattanások, kiütések elüzésére. Egy üveg ára 1 frt 50 kr

Haj-Restorer

biztos szer a megőszült haj eredeti természetes szinének visszaállitására. Egy üveg ára 1 frt. Kapható Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készitőnél Kassán.

DEBRECZENBEN Dr. ROTHSCNEK V. EMIL gyógytárában.

Sebastian Kneipp

Nélkülözhetlen minden háztartásban

Kathreiner-féle Kneipp malàta-kávé babkávé izzel.

Ez azon utólérhetetlen előnyt nyujtja, hogy az ártalmas élvezetü vegyitetlen vagy pótlékkal vegyitett babkávétól elszokatni és a mellett egy jobb izü, egészségesebb és táplálóbb kávét készithetni — Utólérhetlen mint pótlék babkávéhoz.

Nagyon ajánlatos asszonyoknak, gyermekek és betegeknek. Utánzatoktól óvakodjunk.

Kapható: **Gerébi Fülöp, Félegyházi János Parti Ferencz és Tóth Sándornál. ½ kiló ára 25 kr.**

2 arany 13 ezüst, érem.		9 disz- és elismerő okmány

KWIZDA-féle korneuburgi marha-tàppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban *étvágyhiánynál, rossz emésztésnél*, valamint *teheneknél a tej javitása s a tejelő-képesség fokozása* czéljából.

Egy dobozzal **70** kr., fél dobozzal **35** kr.

Kaph. minden *gyógyszertárban* és *drogistánál*. Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kiíejezni:

Kwizda-féle korneuburgi marha-tàppor.

Főletét: **Kwizda Ferencz János**

osztrák cs. és kir. és román kir. udvari szállitó kerületi gyógyszertára

Korneuburgbn, Bécs mellett. II/c.

Med. universal.

Dr. Guttmann Ede budapesti és ischli fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajanlja magát a t. cz. közönségnek,

száj és fogbetegségek

gyógykezelésére

arany és másnemü tömetek és mindennemü müfogak készitésére. Operátiok kivánatra narkozissal is eszközöltetnek. Lakik főpiacz 1824. sz. a. Szikszay-ház.

Rendel: 9-től 1-ig 3-tól 5-ig.

A Nagyerdön

a város tulajdonát képező **I-ső számu** emeletes

pavillonban

három szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből álló **földszintes**

NYÁRI LAKÁS

azonnal kiadó. Ertekezhetni:

Biedermann E. és Fia

posztókereskedésében.

FRIEDMANN IRMA

tudatja a n. é. közönséggel, hogy **füszerüzletében**

BATTHIÁNYI-UTCZA 2163. szám alatt

és

N.-Csapó-utcza 362. sz. Szántai-féle házban

Mész-raktárt

nyitott.

Ajánlja azt, mint kitünő minőségüt, amennyiben **Erdély vidékéről** hozatja, amilyent Debreczenben eddigelé senki sem árul. Ezen mész ugy finomságra, mint szaporaságra elsőrendü.

Mind a két helyen nagy raktár.

Nagybani megrendelés is mind a két helyen eszközölhető.

1 kocsi erdélyi mész 100 mmázsa . . . 180 frt.
1 „ N.-várad vidéki 100 mmázsa . . 135 frt.

házhoz szállitva.

Az erdélyi mésznek kilója 50 kilóig 3 kr.
„ „ „ mmázsája 2 frt 40 kr.

Leonhardi-fèle tenták

a legjobbak.

Csakis valódi a feltalálòtól

LEONHARDI ÁGOST, BODENBACH A. D. ELBE.

Ezen véd- jegygyel

császk. kir. osztr. 36089. szám. **magy. kir. szab. 48274. szám.**

Iró-tenták:

LEONHARDI-FÈLE

Authracen-tenta kék-fekete
Legf. könyvtenta kék-fekete
Alizarin-tenta, zöld.-kék-fek.
Gallus-tenta) korom-
Világposta-tenta) fekete

Legjobb folyó tenta a könyvvezetéshez; határtalan tartósság okmányok számára. Szabadalmazott eljárásom szerint készitve

Másoló tenták:

Leonhardi-féle

Anthracenmásoló) Kitünően másolódnak; egyszersmind könyvelésre
Alizarin iró és másoló) is ajánlatosak.
Encre violette noire communicative) Egyetlen tenták keresk. levelezésre,
Violette kettős-másoló) melyekről hónapok mulva tiszta másolatok készithetők.
Fekete világposta másoló)
Non plus ultra-másoló 4—6 másolatot ád. Fontos bankoknak, biztositóintézeteknek és tengerentuli levelezésre.

Leonhardi-féle

Szines tenták, autografia-tenták, hektograph tenták, folyékony-tus mérnököknek és rajzolóknak, tenta-porok és kivonatok, bélyegző-festék, másoló festék, legszebb irógép festékek; fehérnemü jegyzés festék, folyékony enyv- és gummi, halenyv, fényenyv, Eau de Labarraque tenta foltok eltávolitására papirról és fehérnemüről.

Pecsétviaszok stb. stb. A bel- és külföldi legtöbb irószerkereskedésben kaphatók.

Ajánlunk saját gyártmányu

géphajtó-szijakat

és

continue-szijaoskákat

angol módszer szerint teljesen kicsereze es legjobban

nyujtott, ragasztott

és

varrott, szinbörökből.

S midőn legolcsóbb és legszilárdabb kiszolgálást biztositunk, felkérjük a t. gyáros és iparüző urakat, szükséglet esetén megbizásukkal hozzánk fordulni.

Gmeiner és Scherg
bőr- és hajtószij-gyár
Brassóban.

Iroda és raktár: Belváros, Kolostor-utcza 35. sz. a.

Megrendeléseknél kérjük a vastagságot és széles. séget millimèterekben megnevezni.

Lakás változtatás

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

május hó 1-én

lakásomat

DARABOS-UTCZA 997. számu házba

tettem át, a hol ugy, mint eddig mindenfele

szobafestészeti munkákat

elvállalok s a megszokott jó izléssel készittetek el. Elvállalok mindenféle

TAPETIROZASOKAT

egyszerü és diszes kivitelben, a melyekhez franczia gyártmányu mintákkal szivesen szolgálok.

Az eddigi szives pártfogásért köszönetet mondva, kérem azt részemre tovább is fentartani, melyre magamat érdemessé tenni, mindenkor fő igyekezetem leend.

Teljes tisztelettel

Szerdahelyi Adolf

Darabos-utcza 997. szám.

Kitünő minéségü

szegedi fedélcserép

megrendelhető

Róz Jakab

fakereskedőnél.

Ajánlja egyszersmind dusan felszerelt

faanyag raktárát.

A tavaszi idényre
nagy választékban
érkeztek raktárra

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

fekete divat kelmèk,

szines selymek.

Zephirek, batiste,

atlas satin,

mosó-voile-ok,

gyermek felöltők, ruhácskák,

NAPERNYŐK,

BRASSÓI POSZTÓK,

melyeket **igen olcsón** árusitanak el.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsatér.

Mintákat kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a *„Horgony“* gyárjegyre ügyel, lehet biztos, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

Pain-Expeller

„horgonynyal“ legjobb eredménynyel alkalmazható, csuz, hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájdalmak, tagszaggatás és meghülések ellengyakran használandó bedörzsölés elegendő a fájdalmak meghülésére. Minden üveg a gyárjegygyel

„Horgonynya“

van el látva és ez ezután könnyen fel ismerhető. Minthogy ezen kitünő házi szer majdnem minden gyógyszertárban 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindeki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle *Horgony-Pain-Expeller*

valódi.

Sarg egészségügyi hatóságilag megvizsgált

(A fogak szépsége)

elösmert nélkülözhetlen **fogtisztitószer**

mint jó aromáju üditő és utazás közben igen czéls erü.

a bel- és külföldön legjobb sikerrel van bevezetve.

könnyed csomagolása, tisztasága használat közben és olcsósága miatt az **udvarnál** mint az **aristokratianál** mint szintén a polgár házaknál is található.

Kapható minden gyógyszertárban, illatszerkereskedésben stb.

Ára **35 kr.**

KALODONT

Sarg KALODONT

Sarg KALODONT

Sarg KALODONT

Sarg KALODONT

Sarg KALODONT

Sarg KALODONT

Ovakodjunk a csomagolásban hasonló értéktelen

utánzatoktól.

Legjobb óvszer ragályok ellen.

Elismerések a legmagasabb körökből minden egyes darab mellé tétetnek.

Kürdöbe

menő n. é. közönségnek szines fürdő ingeket legegyszerübbtől legdiszesebb kiállitásig legnagyobb választékban ajánl

DEBRECZEN, Kossuth-utcza.

Droppal.czég

Gyermek ruha, fiu, leány, női és férfi ingek jutányos árakon kaphatók, vagy megrendelhetők.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t nyomása. 1893